

Sygn. akt II Ka 686/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Sztorc (spr.)

Sędziowie: SSO Piotr Popek

SSR del. do SO Anna Romańska

Protokolant: sekr.sądowy Jagoda Stępień

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Zbigniewa Husa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2014 r.

sprawy oskarżonego P. C. o przestępstwo z art. 278 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 22 października 2013 r., sygnatura akt X K 1545/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania

Sygn. akt II Ka 686/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt X K 1545/12, Sąd Rejonowy w Rzeszowie uznał oskarżonego P. C. za winnego tego, że w dniu 28 sierpnia 2012 r. w godzinach wieczornych w W. N., woj. (...) spożywając alkohol z J. R. w jego domu, wykorzystał jego chwilową nieobecność w pokoju i zabrał w celu przywłaszczenia znajdujące się w kredensie pieniądze w kwocie 9600 złotych na szkodę w/w, to jest przestępstwa z art. 278 § 1 kk i na tej podstawie skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 2 (dwóch) lat.

Na podstawie art. 46 § 1 kk nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. R. kwoty 9.600 zł (dziewięć tysięcy sześćset złotych).

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania od dnia 03.10.2012 r. godz. 13.00 do dnia 04.10.2012 r. godz. 12.00.

Na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 230 zł (dwieście trzydzieści złotych).

Apelację od powyższego wyroku złożył oskarżony.

Bez powoływania podstaw apelacji wniósł o uchylenie wyroku i uniewinnienie go od zarzutu. Podniósł, iż nie wiedział o „sejfie” w glinianym dzbanku ukrytym w meblościance J. R. i nie zabrał stamtąd pieniędzy. Pokrzywdzony w okresie objętym zarzutem był w ciągu alkoholowym i być może nie pamięta gdzie schował pieniądze. Brak dowodu na posiadanie gotówki przez J. R. nie może być podstawą oskarżenia o kradzież.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie, o ile wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień, które były istotne i miały wpływ na treść wyroku.

Przeprowadzając ocenę zgromadzonych dowodów, a zwłaszcza wyjaśnień oskarżonego, Sąd I Instancji oparł się na zeznaniach funkcjonariuszy Policji K. K. i W. W., którzy zeznali na okoliczność informacji uzyskanych od oskarżonego w trakcie czynności rozpytania w dniu 3 października 2012 r. (k.151). Z tych zeznań jak i dokumentacji zawartej w aktach sprawy jednoznacznie wynika, że wówczas oskarżony P. C. znajdował się w stanie nietrzeźwości. Badanie alkomatem wykazało, że miał ponad 2 promille alkoholu. Dając wiarę policjantom, że oskarżony przyznał się wówczas do popełnienia zarzucanego czynu i wyjaśnił jego okoliczności, chociaż później wyjaśnienia te odwołał, Sąd I instancji nie uwzględnił w wystarczającym stopniu, że relacje świadków o wypowiedziach oskarżonego dotyczyły wypowiedzi złożonych w stanie nietrzeźwości. Stan nietrzeźwości powstał niewątpliwie z wcześniejszego spożycia alkoholu przez oskarżonego niż nastąpienie czynności rozpytania. Sąd Rejonowy nie rozważył jednak, czy w tych warunkach świadomość oskarżonego z powodu spożywania alkoholu pozwalała mu na składanie zgodnych z jego wolą, swobodnych wypowiedzi.

Przypomnieć należy, że niejednoznacznie rysuje się kwestia dopuszczalności dowodowego wykorzystania wypowiedzi składanych przez osoby, które znalazły się pod wpływem alkoholu, jednakże bez udziału osoby przesłuchującej. Zarówno orzecznictwo jak i poglądy wyrażane w piśmiennictwie w tym zakresie są różne. W literaturze procesu karnego dominuje pogląd, iż każdy stopień nietrzeźwości osoby przesłuchiwanej, a nawet przesłuchanie jej w stanie po użyciu alkoholu wyłącza swobodę wypowiedzi, a więc wypowiedzi takie nie mogą stanowić dowodu z uwagi na sankcję przewidzianą w art. 171 § 7 kpk (por. M. Cieślak, Z. Doda, Kierunki orzecznictwa SN, Palestra 1984, nr 10, str. 43-44, Z. Doda, A. Gaberle, Dowody

w procesie karnym, Orzecznictwo SN, t. I, Warszawa 1995, s. 197, R.A. Stefański, Kodeks postępowania karnego, Komentarz pod. red. Z. Gostyńskiego, Warszawa 1998, t. I, s. 459, T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego, Komentarz, Warszawa 2008, s. 387). Podobne stanowisko wyrażane jest w orzecznictwie sądowym (por. postanowienie SN z dnia 26.11.2003r., III KK 506/02, wyrok SA w Warszawie z dnia 13.12.2000 r., II AKa 364/00, OSA 2001, z.7-8, poz. 44).

Konkretyzuje się także odmienne stanowisko wskazujące, iż stan nietrzeźwości, w który wprawiała się osoba przesłuchiwana bez udziału organu przesłuchującego, nie stanowi okoliczności wyłączającej swobodę wypowiedzi, o której mowa w art. 171 § 7 kpk. W takich sytuacjach problem skutku spożycia alkoholu należy odnosić na płaszczyznę oceny dokonywanej zgodnie z art. 7 kpk, a ocena wypowiedzi takiej osoby musi być szczególnie ostrożna i krytyczna, a uzyskane na tej drodze informacje muszą być starannie konfrontowane z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie (por. A. Gaberle, Stan wywołany spożyciem alkoholu a zakaz dowodowy z art. 171 kpk, Gdańskie Studia Prawnicze 2003, t. XI, s. 191-202, wyrok SN z dnia 5.03.2004r., V KK 314/03, OSNKW 2004, poz. 501, postanowienie SN z dnia 20.02.2008r., V KK 300/07). Przeniesienie problemu skutku spożycia alkoholu przez osobę przesłuchiwaną na płaszczyznę oceny dokonywanej zgodnie z art. 7 kpk powoduje w każdej takiej sytuacji potrzebę wszechstronnego zbadania w jakim stopniu spożyty alkohol wpłynął na prawidłowość postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania zdarzeń, a także na ewentualne uleganie sugestii, gdyż to wszystko można ustalić dopiero po uwzględnieniu wszelkich okoliczności zaistniałych w czasie zdarzenia, jak i przesłuchania (OSNw SK 2004/1/501). Takich ustaleń w rozpatrywanej sprawie Sąd I instancji jednak nie dokonał.

Wadliwie przeprowadzony został dowód z zeznań świadka H. R. - żony pokrzywdzonego. Na karcie 131 akt, Sąd Rejonowy odczytał wprawdzie zeznania tego świadka składane w postępowaniu przygotowawczym na karcie 13 i 95 akt, ale nie wyjaśnił widocznych w nich sprzeczności, mających znaczenie w sprawie. Słuchana na rozprawie H. R. przemilczała i zbagatelizowała zachowanie męża pod wpływem alkoholu. Gdyby Sąd Rejonowy uważnie przeprowadzał dowód z tych zeznań dostrzegłby, że w pierwszych zeznaniach zaprotokołowanych na karcie 13 akt jednoznacznie zeznała, że pokrzywdzony jej mąż J. R. „, jak popije alkohol to chodzi po podwórku, krzyczy, zachowuje się dziwnie. Jemu po pijanemu to lepiej nie wchodzić w drogę". Z tego fragmentu zeznań wynika istotna informacja, że pokrzywdzony nadużywa alkoholu i przejawia zachowania nakazujące podchodzić z ostrożnością do jego twierdzeń o zdarzeniach, które miał obserwować po spożyciu alkoholu, tak jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie. Informacja o takim stanie psychiki pokrzywdzonego po spożyciu alkoholu powinna była spowodować przesłuchanie go przez Sąd I instancji z udziałem biegłego psychologa dla oceny, czy spełnione są psychologiczne kryteria wiarygodności zeznań świadka J. R. w aspekcie zdolności czynienia przez niego po spożyciu alkoholu spostrzeżeń i ich zapamiętywania oraz relacjonowania. Jest to istotny brak dowodowy wskazujący, że Sąd I instancji nie podchodził do tych zeznań z koniecznym w takiej sytuacji krytycyzmem.

Popelnione uchybienia przez Sąd Rejonowy są tej natury, że miały istotny wpływ na treść wyroku, powodując że wyrok jest przedwczesny. Z tego względu zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W ponownym postępowaniu rzeczą Sądu Rejonowego będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości z uwzględnieniem wyżej podanych wskazań. Konieczne jest zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej, w razie potrzeby przy udziale biegłego z zakresu alkoholologii lub psychologa dla oceny, czy wypowiedzi składane przez oskarżonego w trakcie rozpytania przez policjantów były składane przez niego w warunkach swobody wypowiedzi, były wolne od sugestii oraz jaki wpływ na te czynniki wywierał spożyty wcześniej przez oskarżonego alkohol. Dopiero po uzyskaniu takiej opinii należy zestawić ten dowód z pozostałymi dowodami w sprawie dla ustalenia jakie znaczenie dowodowe ma dowód pośredni w postaci relacji funkcjonariuszy Policji na temat wypowiedzi oskarżonego dotyczących przyczyn, przebiegu i sprawstwa zarzucanego mu czynu. W trakcie przesłuchania świadka J. R. konieczna jest obecność psychologa, który wyda opinię o psychologicznych kryteriach wiarygodności jego zeznań. Tak przeprowadzone w całości postępowanie dowodowe i uzupełnione o konieczne opinie biegłych powinno doprowadzić do wydania prawidłowego wyroku.

Z powołanych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 444 kpk, 449 kpk i art. 456 kpk.